

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την αξία της ιστορικής γνώσης στη ζωή των ανθρώπων, την έχει επισημάνει από τον 5^ο π. Χ. αιώνα, ο μεγάλος τραγικός ποιητής της αρχαίας Ελλάδας, Ευριπίδης, με την περίφημη φράση του,

« Όλβιος όστις της Ιστορίας έσχε μάθησιν ».

Η μάθηση της ιστορίας είναι ίσως για τους ανθρώπους, ένα από τα πιο χρήσιμα πράγματα, « η καλλίστη παιδεία προς αληθινόν βίον » κατά τον Πολύβιο, αφού η Ιστορία είναι « ο μάρτυρας των εποχών, η δάδα της αλήθειας, η ζωή της μνήμης, ο δάσκαλος του βίου, ο αγγελιαφόρος της αρχαιότητας », όπως θα γράψει ο Κικέρων, ενώ ο Λαμαρτίνος θα προσθέσει :

« Η Ιστορία μας διδάσκει τα πάντα ακόμη και το μέλλον » κι αυτό βέβαια σημαίνει πως οι λαοί που δε γνωρίζουν το παρελθόν δεν μπορούν να προγραμματίσουν το μέλλον. Εξίσου όμως σημαντικό είναι και το γεγονός ότι η γνώση του παρελθόντος, η γνώση δηλαδή της εθνικής και τοπικής Ιστορίας από τους ανθρώπους, οδηγεί αναμφίβολα στην επίγνωση της εθνικής τους ταυτότητας, μιας επίγνωσης αναγκαίας όχι μόνο για τους επαίοντες και τους ειδικούς αλλά για κάθε πολίτη αυτής της χώρας που είναι μόνιμα ταγμένη « να φυλάγει Θερμοπύλες ».

Σε μια εποχή που ο ελληνισμός αντιμετωπίζει καίρια εθνικά θέματα, η ανάγκη της ιστορικής γνώσης προβάλλει πλέον αδήριτη για κάθε Έλληνα. Η διερεύνηση της Ιστορίας του τόπου μας είναι το ίδιο αναγκαία, αφού αυτή θα αποδείξει περίτρανα την ελληνική παρουσία για τρεις ή τέσσερις χιλιετηρίδες σε περιοχές της ελληνικής γης, όπου αμφισβητούνται κυριαρχικά εθνικά μας δικαιώματα, από επίδοξους παραχαράχτες της ιστορίας ή από ισχυρούς γειτόνους που καιροφυλαχτούν για ναβάλουν σ' ενέργεια τα άνομα επεκτατικά τους σχέδια.

Συναισθανόμενος κι εγώ το βάρος της υποχρέωσης που έχω, ως πνευματικός εργάτης αυτού του τόπου – εδώ στην εσχατιά του πάτριου – αποφάσισα ν' ασχοληθώ με τη διερεύνηση και τη σπουδή της ιστορίας του, της τόσο πολυκύμαντης κατά τα νεότερα χρόνια.

Τα αποτελέσματα της ενασχόλησής μου αυτής είναι η συγγραφή του βιβλίου αυτού που αποτελείται από δώδεκα κεφάλαια κι έχει τίτλο ΚΑΒΥΛΗ Στη ροή του Έβρου και της Ιστορίας. Πρόκειται για την εξέταση της ιστορίας της κοινότητας Καβύλης της επαρχίας Ορεστιάδας του νομού Έβρου, καθώς και των δύο οικισμών, του Ζαλουφόπουλου και της Σιδηρόπετρας Αδριανούπολης απ' όπου ήρθαν πρόσφυγες οι Έλληνες κάτοικοί τους στην Καβύλη το 1922 και 1923 αντίστοιχα · θύματα κι αυτοί της μεγάλης εθνικής συμφοράς του 1922.

Αφού προτάξαμε τις ιστορικές μαρτυρίες για την αρχαία Καβύλη, θεωρήσαμε σκόπιμο να συνδέσουμε την τοπική ιστορία με την εθνική και να παραθέσουμε συνοπτικά όλα εκείνα τα ιστορικά γεγονότα που επέδρασαν αποφασιστικά και καθόρισαν άμεσα ή έμμεσα την τύχη του ελληνισμού της περιοχής που εξετάζουμε, κατά τα τέλη του προηγούμενου και τις αρχές του τωρινού αιώνα. Τέτοια είναι οι ρωσοτουρκικοί πόλεμοι του προηγούμενου αιώνα, οι διάφορες συνθήκες και συνέδρια, οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος, η μικρασιατική εκστρατεία και ο χαλασμός του ελληνισμού της Ιωνίας και της ανατολικής Θράκης που ακολούθησε.

Καταγράψαμε όσα λαογραφικά στοιχεία μας έδωσαν προφορικά οι επιζώντες πρόσφυγες, κάτοικοι Καβύλης, καθώς και όσα ιερά κειμήλια από τη Σιδηρόπετρα διασώζονται σήμερα στην Καβύλη.

Το λογοτεχνικό ύφος κάποιων κειμένων του βιβλίου δε βλάπτει καθόλου την ιστορική αλήθεια, γιατί ό,τι περιγράφεται εκεί έτσι πραγματικά έγινε στα πολύπαθα ελληνικά θρακοχώρια της εποχής εκείνης.

Η συλλογή του υλικού για την εργασία αυτή (συγκέντρωση γραπτών μαρτυριών και καταγραφή προφορικών στοιχείων), άρχισε στις 12 Οκτωβρίου 1993 · ακολούθησε η επεξεργασία του (κατάταξη, έλεγχος αντικειμενικότητας, διασταύρωση), για να πραγματοποιηθεί στη συνέχεια η συγγραφή η οποία τελείωσε στις 20 Μαΐου 1994...

Νικόλαος Ι. Κουφός
Στέρνα Ορεστιάδας
5 Ιουλίου 1994